Lavinkime erdvės ir regimąjį suvokimą

1. **Padėkite suprasti ir pritaikyti krypčių sąvokas:**

Kairė -dešinė, aukštyn-žemyn, aukštai-žemai , prieš, už, į apačią, į kairę, į dešinę. Mokykite nustatyti, rodyti ir pavadinti kryptį (pirmyn - atgal, kairėn - dešinėn, aukštyn - žemyn); mokykite judėti nurodyta kryptimi, keisti judėjimo kryptį pagal žodinį nurodymą arba simbolinį žymėjimą; (pasisuk į kairę, pakelk dešinę ranką, spirk kamuolį su kaire koja ir t.t., pakabink žaisliuką aukštai, žemai ir t.t.).- Mokykite skirti ir apibūdinti: prieš mane, už manęs, mano kairėje, mano dešinėje, šalia.

2. **Išmokykite skirti daiktų figūras: apskritas, kvadratinis, stačiakampis**

(naudokite konkrečius daiktus – balioną, popieriaus lapą, skarelę, ir t.t. ieškokite žinomų formų daiktų aplinkoje; pieškite atitinkamas figūras, jas kirpkite ir klijuokite, veikite su skirtingo dydžio ir spalvos figūromis (vienspalvėmis, įvairiaspalvėmis), panašaus dydžio geometrines figūras grupuoti pagal formą, dėlioti didėjančia ir mažėjančia tvarka)

3. **Mokykite nustatyti daikto padėtį savo ir kito daikto atžvilgiu**

(padėti daiktą savo dešinėje, kairėje, prieš save, šalia savęs, toli nuo savęs, dėlioti dešine ranka iš kairės į dešinę, sudėlioti smulkius ornamentus; suvokti ir nustatyti daiktų padėtį (šalia vienas kito, už, prieš, tarp, lygiagrečiai, viduje, išorėje, aplink);
Padėti ir perkelti daiktus vienas kito atžvilgiu (padėti daiktus šalia vienas kito, tarp, lygiagrečiai, viduje, išorėje, už, apie...),

4. **Mokykite lyginti įvairius daiktus pagal ilgį, aukštį, plotį, didumą, svorį**

(ilgas šiaudelis, trumpas šiaudelis, pieštukai tokio pat ilgio ir t.t.). Skatinkite vartoti dydį apibūdinančias sąvokas (didelis, mažas, tokio pat didumo, didesnis, mažesnis (analogiškai: aukštas - žemas, platus - siauras, didelis - mažas, storas -plonas, sunkus - lengvas);

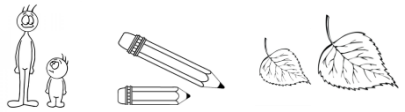

5. **Mokykite orientuotis popieriaus lape.** (popieriaus lape pieškite įvairius objektus pagal instrukcijas – „saulę nupiešk viršuje“,“ gėlę nupiešk apačioje“, „medį – kairėje lapo pusėje“ ir t.t. Svarbu, kad vaikas suvoktų sąvokas: vidurys, viršus, apačia, kampas, viršutiniame (apatiniame) kairiame kampe, viršutiniame (apatiniame) dešiniame kampe,

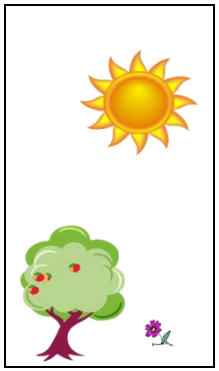

orientuotis languotame, linuotame popieriuje.

6. **Skatinkite kalboje vartoti: prielinksnius**: ant, į, už, prieš, tarp, po, šalia, iš, per. iš po, iš už, nuo, skersai, išilgai, **prieveiksmius:** čia, ten, į kairę, į dešinę, toli, arti, arčiau, toliau, viršuje, apačioje, aukštai, žemai, aukščiau, žemiau, pirmyn, atgal, priekyje, už nugaros, visur.

Vaikai, kurie nepakankamai orientuojasi erdvėje:

- sunkiai numato atstumą;
- dažnai užkliūna už daiktų;
- sunkiai sekasi nueiti iki iš anksto apgalvoto taško užmerktomis akimis;
- nemėgsta pasikeitimų erdvėje, kaip baldų, daiktų patalpoje perstatymas;
- negali tvarkingai laikyti savo daiktų, todėl dažnai ilgai ieško reikalingo daikto;
- sunkiai orientuojasi net ir pažįstamoje aplinkoje;
- negali teisingai nubrėžti linijos labirinte, kai reikia ją nuvesti nuo vieno iki kito objekto;
- negali sudėti dėlionių;
- skaitydami sukeičia raides vietomis;

Vaikai, kurie neskiria formų:

- skaitydami pameta eilutę;
- daro klaidas nurašydami nuo lentos;
- sunkiau koncentruoja dėmesį;
- jiems kyla sunkumų atliekant rūšiavimo užduotis, kai reikia atskirti kartu subertus smulkius daiktus, pvz., akmenėlius nuo sąvaržėlių;
- kyla sunkumų atskiriant piešinyje pavaizduotas skirtingų spalvų viena ant kitos uždėtas figūras;

Vaikai, kuriems sunku atpažinti padėtį erdvėje:

-negeba skirti detalių, atrasti skirtumus - painioja grafiškai panašias raides, elementus, skaitmenis, sukeičia vietomis užrašant ar skaitant;
- net ir pabaigę pirmą klasę gali veidrodiškai rašyti raides, skaitmenis;
- nenoriai žaidžia galvosūkius;
- siužetinių paveikslėlių seriją dėlioja atvirkštine tvarka;
- skaitydami sukeičia raides vietomis;
- gerai atlikdami sudėtį ir daugybą, patiria sunkumų atimdami ir dalindami;
- gali patirti sunkumų prašant išvardinti skaičių seką atbuline tvarka.

Vaikai, kurie nesuvokia erdvinių santykių:

-Patiria sunkumų nustatydami daiktų vietą erdvėje;
- numatydami atstumą nuo savęs iki daikto, dažnai krenta, užsigauna;
- lygindami daiktus tarpusavyje, klaidingai numato jų dydį;
- vartodami ir suprasdami erdvės prielinksnius „ant", „po", „tarp", „prie", „už", „priešais", negali teisingai atlikti užduočių, jei prašoma paisyti erdvinių santykių (pvz., padėk mažą kamuolį priešais (už, šalia) didelį meškiną;
- rinkdamiesi maršrutą nuo vienos vietos iki kitos;
- iš atminties dėliodami nesudėtingą kubelių kompoziciją.

Vaikai, kurie turi regimojo dėmesio sunkumų:

- labai greitai išsiblaško, kai veikia regimieji stimulai;
- negeba diferencijuoti formų.

Lankstinuką parengė Joniškio rajono švietimo centro PPT specialioji pedagogė, lopšelio-darželio „Saulutė“ logopedė Alma Sinkevičienė

Erdvės ir regimasis suvokimas. Kuo jis svarbus?

Tai svarbu normaliam supančios aplinkos pajautimui ir veiklai joje.

Vizualinis erdvės suvokimas slypi ne vaiko akyse, o jungtyje tarp regėjimo ir mąstymo. Kai maži vaikai savo rankose turi žaislą ir su juo žaidžia, jie kartu vysto ir savo vizualinio erdvės suvokimo gebėjimus - mokosi atskirti spalvą, formą, susipažįsta, kaip vieni objektai siejasi su kitais erdvėje.
Regimasis suvokimas mums leidžia apdoroti regimąją informaciją, padeda orientuotis erdvėje.

Su kokiais sunkumais susiduria vaikai, kurie turi nepakankamą erdvinį ir regimąjį suvokimą?